

DET KONGELIGE AKADEMI FOR DE SKØNNE KUNSTER
AKADEMIRAADET

Virker for et skønnere Danmark

Til Københavns Kommune

København den 28. september 2023
(25.08.2023)

**Hørings svar til
Københavns Kommunes Forslag til Kommuneplanstrategi 2023**

Akademiraadet har læst Københavns Kommunes kommuneplanstrategi 2023; "Fremtidens klimavenlige hovedstad".

Det er tydeligt at der bagved ligger et grundigt og bredt funderet arbejde med at indtænke den grønne omstilling på alle niveauer i den kommende planlægning af hele København for alle dets borgere og for byen som hovedstad, og Akademiraadet noterer, at der er gjort et stort arbejde for at inddrage byens borgere i strategiprocesen. Det er tydeligt i forslaget, at borgerne, og endda børnene, klart forstår vor tids udfordringer og er klar til at håndtere dem.

Netop fordi det forberende arbejde er så grundigt, og fordi borgerne i den grad bakker op om en grøn byudviklingsstrategi, er det mærkværdigt, at store dele af strategien ser bort fra såvel den videnskabelige som den folkelige forståelse af den omstilling, vi står foran som nation.

Et diagram i strategioplægget viser tilsyneladende byens CO2 udledning. Men CO2-udledningen fra byggeriet og fra skibsfarten, herunder de store krydstogtskibe, indgår ikke i diagrammet. Det byggeri, der konkret foreslås i kommuneplanstrategien vil bidrage væsentligt til Danmarks samlede CO2 udledning, og dermed til den proces, der i sidste ende vil føre til havstigninger og voldsomt vejr.

Vi har indtil nu set alt for mange eksempler på, at mantraet om byfortætning er blevet markedsført som bæredygtigt, selvom der reelt set har været tale om spekulativ og skadelig høj udnyttelse. En udnyttelse der har fjernet værdifulde kulturmiljøer. Kulturmiljøer med "sjælfule steder med særlig lokal betydning, som afspejler byens forskellighed og historie" - som det så fint er formuleret i kommuneplanstrategien.

Det er rigtigt - som der står i strategien - at beboerne i tætte byområder med god kollektiv trafikforsyning potentielt har et lavere miljøaftryk end befolkningen bosiddende i det åbne land. Men det er vigtigt at huske, at den danske befolkning, set over en bred kam, stadig har et af verdens højeste klimaaftryk. Og den tæthed, der foreslås i planstrategien, og som har dannet baggrund for de seneste årtiers planlægning, er langt højere end den tæthed, der kan reducere CO₂-udledningen. Byområder med 4-6 etager høje huse og rigelige grønne arealer kan have en fornuftig klima-balance, såfremt bygningerne har en fornuftig livscyklus. Det vil sige, at det ikke gælder for bygninger med materialer, der ikke kan recirkuleres eller vedligeholdes, eller for bygninger, der har et højt forbrug af energi til klimaregulering.

Højhusområder som London City, Midtown Manhattan, Dubai eller Carlsbergbyen har ikke en god klima-balance, af mange årsager, men her skal fremhæves den manglende "liveability", eller livskvalitet, den manglende biodiversitet og det meget høje CO₂ forbrug, både i byggeprocesserne, livscyklus og drift. Professor Kirsten Gram Hansen og kolleger har dokumenteret, hvordan livskvalitet er afgørende for bæredygtighed, fordi vores liv i boligerne påvirker deres holdbarhed.

Det er derfor positivt, men også både udfordrende og forpligtende, at strategien påstår:

"København er en drivkraft i den grønne omstilling, et laboratorium for grønne løsninger og en inspiration for andre storbyer i hele verden"

Det er almindeligt anerkendt, at miljøaftrykket ved nogle af byens nyeste og største byggerier ligger milevidt fra det, vi ved vi skal gøre de kommende år. Og det er også kendt viden, at der mange steder i Europa findes bedre eksempler, som vi bør tage ved lære af.

København var i juli måned vært for Verdenskongressen UIA og her drøftede førende eksperter, praktikere og forskere fra hele verden, hvordan vi på helt kort sigt og på længere sigt indtænker de planetære grænser.

Det er derfor Akademiraadets anbefaling, at København reelt går foran i den grønne omstilling, og tilslutter sig UIA's bæredygtigheds mål "Copenhagen Lessons". Og Akademiraadet anbefaler ligeledes, at det laboratorium for arkitektur og bygningsintegreret kunst, der blev udviklet under kongressen, fortsættes med oprettelser af flere eksempelbyggerier med mere vidtgående mål og løsninger. En strategi og vision, der vil kræve kommunens aktive medvirken ved eksempelbyggerier og fastsættelse af højere krav end de gældende.

I kommuneplanstrategien foreslås det, at grønne og blå arealer kan ligestilles, og dermed at adgang til blå arealer kan erstatte manglen på adgang til grønne arealer. Det modsiges i planstrategien af såvel kommunens egne undersøgelser som af borgernes udsagn. Kommuneplanstrategien, og den endelige kommuneplan, bør indeholde en langt større grad af rekreative grønne områder, der samtidigt bidrager til bedre luftkvalitet, mindre CO₂-udledning og en højere grad af biodiversitet.

Akademiraadet påskønner, at Københavns Kommune fra 2022 har iværksat arbejdet "Byens Sjæl" med udpegning af værdifulde kulturmiljøer. Afsnittene om kulturarv og kulturmiljøer er da også fyldt med gode tiltag og pointer.

Af afsnittet "Byens Sjæl" fremgår det f.eks, at "selvom en bygning kan have lav bevaringsværdi efter gængse faglige metoder, kan den have en vigtig betydning for sit lokalmiljø, som ikke nødvendigvis er tydelig for den udefrakommende".

Følger vi UIA's "Copenhagen Lessons" skal vi bruge, tilpasse og ombygge alle de eksisterende bygninger, som vi allerede har, før vi overhovedet bygger nyt.

Følger vi nu de råd, vil vi for alvor kunne sikre rum for byens sjæl, diversitet, håndværk og kunst.

Venlig hilsen
AKADEMIRAADET

Det Kongelige Akademi for de Skønne Kunster, Akademiraadet virker til kunstens fremme og som statens rådgiver i kunstneriske spørgsmål. Akademiraadet er statens rådgiver i spørgsmål om billedkunst, arkitektur og planlægning, og står til rådighed for kommunerne og regionerne. Akademiraadet behandler henvendelser fra statslige myndigheder og kan på eget initiativ indhente oplysninger fra og fremsætte erklæringer over for statslige myndigheder og institutioner samt over for offentligheden. Rådets medlemmer er valgt i en demokratisk proces af de billedkunstnere og arkitekter, der udgør Kunstnersamfundet, og er en uafhængig og upolitisk organisation.